

Erhvervsøkonomisk litteratur

Redigeret af Erik Johnsen.

William W. Cooper, Harold J. Leavitt, Maynard W. Shelly II, **New Perspectives in Organization Research**, John Wiley & Sons, 1964, 606 s., 94 sh.

Dette værk er en samling konferenceindlæg, som er sammenstillet på følgende måde:

Del 1 giver generelle perspektiver på organisationsteori, del 2 giver adfærdsvidenskabelige perspektiver, del 3 giver interdisciplinære perspektiver, del 4 giver ledelsesvidenskabelige perspektiver, og endelig forsøger man i del 5 at lægge et vist perspektiv op for yderligere research inden for organisationsteori.

Der er 31 forfattere repræsenteret i bogen, og de er næsten alle kendte folk inden for organisationsteori. Det siger sig selv, at det ikke er muligt at gengive indholdet af en bog af denne type i en anmeldelse, men vurderingen af de udvalgte arbejder og deres sammenstilling er særdeles positiv. Det er et gennemgående træk, at man forsøger at gå nye veje og lægge hovedvægten på det såkaldte *strukturoplæg*, hvor man forsøger at anskue organisation som et system eller som et netværk af delsystemer. Dette gennemføres såvel abstrakt, som det er forsøgt konkretiseret på forskellige egentlige styremodeller. Det er endvidere karakteristisk, at man søger en syntese mellem klassisk organisationsteori, almindelig adfærdsteori, systemteori og de formelle videnskaber matematik og statistik.

De fleste af nærværende arbejder er kendetegnet ved at være research papers, og det betyder, at bogen i det omfang, den ellers dækker organisationsteori, giver et ganske godt overblik over de mange forskellige aspekter, som man i dag ar-

bejder på, og som man må have med i sine overvejelser, når man ønsker at opbygge styremodeller for en virksomhed.

Man er næsten overvældet af den viden, der er nedlagt i nærværende værk, for slet ikke at tale om alle de problemer, som forfatterne rejser i forlængelsen af denne samling research papers. Det er en bog, som man ikke kommer uden om, hvis man ønsker at arbejde aktivt med opbygning af organisationsmodeller.

ej.

Mihajlo D. Mesarovic, **Views on General Systems Theory**, John Wiley & Sons, 1964, 178 s.

Mesarovic hører til de meget aktive inden for en speciel gren af systemteori, en gren som han selv betegner generel systemteori.

I den første artikel i nærværende samling indlæg fra et symposium over systemteori lægger han klart op til sin egen arbejdsmetode. Den adskiller sig ikke fra, hvad man er enig om, nemlig at systemer kan siges at bestå af en række elementer kombineret sammen ved visse relationer, en procedure for at generere nye elementer, samt afgrænsninger af systemet. Ved anvendelse af forskellige relationer kommer han frem til forskellige systemstrukturer, som han organiserer på forskellig vis, og det er navnlig disse systemstrukturer, som man kan have interesse af for en mere abstrakt diskussion af, hvorledes man bør afbilde sit eget foretagende på en generel systemmodel. Det er begrænset, hvad Mesarovic kan nå at fortælle på disse første 24 sider, men der er på den anden side så megen information og inspiration, at det bliver et betydeligt

Erhvervsøkonomisk litteratur

Redigeret af Erik Johnsen.

William W. Cooper, Harold J. Leavitt, Maynard W. Shelly II, **New Perspectives in Organization Research**, John Wiley & Sons, 1964, 606 s., 94 sh.

Dette værk er en samling konferenceindlæg, som er sammenstillet på følgende måde:

Del 1 giver generelle perspektiver på organisationsteori, del 2 giver adfærdsvidenskabelige perspektiver, del 3 giver interdisciplinære perspektiver, del 4 giver ledelsesvidenskabelige perspektiver, og endelig forsøger man i del 5 at lægge et vist perspektiv op for yderligere research inden for organisationsteori.

Der er 31 forfattere repræsenteret i bogen, og de er næsten alle kendte folk inden for organisationsteori. Det siger sig selv, at det ikke er muligt at gengive indholdet af en bog af denne type i en anmeldelse, men vurderingen af de udvalgte arbejder og deres sammenstilling er særdeles positiv. Det er et gennemgående træk, at man forsøger at gå nye veje og lægge hovedvægten på det såkaldte *strukturoplæg*, hvor man forsøger at anskue organisation som et system eller som et netværk af delsystemer. Dette gennemføres såvel abstrakt, som det er forsøgt konkretiseret på forskellige egentlige styremodeller. Det er endvidere karakteristisk, at man søger en syntese mellem klassisk organisationsteori, almindelig adfærdsteori, systemteori og de formelle videnskaber matematik og statistik.

De fleste af nærværende arbejder er kendetegnet ved at være research papers, og det betyder, at bogen i det omfang, den ellers dækker organisationsteori, giver et ganske godt overblik over de mange forskellige aspekter, som man i dag ar-

bejder på, og som man må have med i sine overvejelser, når man ønsker at opbygge styremodeller for en virksomhed.

Man er næsten overvældet af den viden, der er nedlagt i nærværende værk, for slet ikke at tale om alle de problemer, som forfatterne rejser i forlængelsen af denne samling research papers. Det er en bog, som man ikke kommer uden om, hvis man ønsker at arbejde aktivt med opbygning af organisationsmodeller.

ej.

Mihajlo D. Mesarovic, **Views on General Systems Theory**, John Wiley & Sons, 1964, 178 s.

Mesarovic hører til de meget aktive inden for en speciel gren af systemteori, en gren som han selv betegner generel systemteori.

I den første artikel i nærværende samling indlæg fra et symposium over systemteori lægger han klart op til sin egen arbejdsmetode. Den adskiller sig ikke fra, hvad man er enig om, nemlig at systemer kan siges at bestå af en række elementer kombineret sammen ved visse relationer, en procedure for at generere nye elementer, samt afgrænsninger af systemet. Ved anvendelse af forskellige relationer kommer han frem til forskellige systemstrukturer, som han organiserer på forskellig vis, og det er navnlig disse systemstrukturer, som man kan have interesse af for en mere abstrakt diskussion af, hvorledes man bør afbilde sit eget foretagende på en generel systemmodel. Det er begrænset, hvad Mesarovic kan nå at fortælle på disse første 24 sider, men der er på den anden side så megen information og inspiration, at det bliver et betydeligt

indlæg i diskussionen omkring systemmodeller.

Af yderligere bidrag kan nævnes Boulding, som med sit økonomiske udgangspunkt taler om generelle systemer som én synsvinkel ud af mange mulige.

Endvidere kan man hæfte sig ved Charles og Coopers artikel, hvor de udvider de normale programmeringsmodeller til mere generelt systemprægede modeller.

Der gives i bogen en række andre bidrag såvel af teoretiske systemfolk som mere praktisk anlagte, og bogen giver vel som helhed et ganske godt billede af de problemer og modeltyper, man arbejder med i den del af systemteorien, der i dag interesserer driftsøkonomien.

ej.

Flemming Klöcker-Larsen, Lærlingeuddannelsen i Danmark. En redegørelse for de af lærlingeloven af 1956 omfattede uddannelser, Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse, Handelshøjskolen i København, Skriftrække O, Skrifter fra Institut for Organisation og Arbejdssociologi, 1. Einar Harcks Forlag, København 1964. Kr. 35,50. 213 sider.

Institut for Organisation og Arbejdssociologi har siden dets oprettelse i 1953 gennemført en række undersøgelser vedrørende ledelsesproblemer, personaleproblemer, uddannelsesspørgsmål o. lign. indenfor privat og offentlig virksomhed. Der er i den forbindelse udsendt en række undersøgelsesrapporter, som har været af stor betydning for landets virksomheder og institutioner.

Pr. 1. oktober 1964 påbegyndte instituttet en ny skriftserie, og som første publikation udsendes resultaterne vedrørende en undersøgelse af lærlingeuddannelsen i Danmark.

Forfatteren er lærer i personaleadministration ved specialstudiet i organisation ved Handelshøjskolen i København og forstander for Købmandsskolens Special-

skoler, de såkaldte middle management kurser, der har fået en betydelig søgning i de seneste år.

Den nye bog er skrevet på grundlag af den foreløbige forskningsrapport, der blev udsendt i efteråret 1962. Materialet er behandlet på en sådan måde, at bogen vil være af praktisk interesse for såvel erhvervslivets ledere som de mange personer, der i dag arbejder med erhvervsuddannelse og -vejledning. Oplysningerne er å jourført til august 1964.

Efter en kort indledning om den danske lærlingeuddannelses historie gives en beskrivelse af lærlingeloven af 1956. Derefter beskrives den praktiske og teoretiske uddannelse af lærlinge indenfor håndværk og industri, og i de efterfølgende kapitler uddannelsen indenfor butiks-, handels- og kontorområderne.

Omtalen af de enkelte lærefag er meget detaljeret.

Under omtalen af de enkelte fag vises udviklingen fra 1956 til 1964.

Publikationen er suppleret med en række bilag, herunder f. eks. lærekontraktformularer, svendebrev, uddannelsesregler, plan for uddannelse af butikslærlinge, handelslærlinge, kontorlærlinge og mekanikerlærlinge, samt en kort omtale af nogle offentliggjorte lærlingeundersøgelser.

»Lærlingeuddannelsen i Danmark« er et led i et større forskningsprojekt, der blev påbegyndt i 1960, og som skal belyse en række aspekter af erhvervsuddannelsen, herunder uddannelsens målsætning set ud fra individets, gruppens, organisationens og samfundets synspunkter, karrieremønstre samt træning i erhvervsvirksomheder.

Torben Agersnap.

Erhvervsøkonomiske artikler, redaktion Flemming Nørgaard, Akademisk Forlag, 1964, 129 sider.

10 artikler af Torben Agersnap, Verner Goldschmidt, Erik Johnsen, J. Olfert, Leif Kristensen, Flemming Hansen, Svend